

PS 412

ЕТНОПСИХОЛОГИЯ

Приета: прот. № 14 от 07.03.2016 г.

Лектор: Доц .д-р Йоланда Зографова

АНОТАЦИЯ

Чрез учебната дисциплина етнопсихология студентите получават възможност да изучат основните концепти и парадигми в етнопсихологията. На тяхната база ще преминат към дълбинно разбиране на етнопсихологичните процеси, на междуетническите отношения, на личностовото поведение в субкултурна среда. Обхванати са както класици развили този интердисциплинарен клон на познанието, така и съвременни автори и кроскултурни изследвания върху спецификата на различните култури, норми и ценности. Включени са и подходи за емпирично изследване на етнопсихични явления, както и начини на изследване на вторични данни от мащабните европейски изследвания като Европейско социално изследване, Световно изследване на ценностите и др. Чрез курса се представят начини и методи за анализ и разбиране на различните видове разнообразие, на приемане на Другите, на чуждите етнически общности и техните културни особености.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Целта на учебната дисциплина е *студентите да усвоят фундаменталните научни знания в областта на етнопсихологията, както и да придобият умения за разбиране и анализ на кроскултурални изследвания, и в съответствие със своите потребности и интереси да придобиват нови знания и възможности в тази предметна област.*

В края на обучението си по този университетски курс студентът ще:

- придобие фундаментални познания за същността и понятията в етнопсихологията,
- разбира различните модели на общностно поведение, кроскултурни сравнения и анализи
- поставя изследователски въпроси, ще планира емпирични изследвания и анализира емпирични данни от сравнителни изследвания.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината е надграждаща и студентите трябва да са запознати с базисен курс по клинична психология или психопатология.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Психология	задължителна	3	30			30	15			15
Връзки с обществеността	избираема	3	30			30	15			15
Журналистика	избираема	3	30			30	15			15
Социални дейности и консултиране	избираема	3	30			30	15			15

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. Предмет на етнопсихологията. Интердисциплинарното ѝ място и съседните науки. Психологическа антропология. Крос-културна психология. Emic и etic подходи.

Тема 2. История на развитието на етнопсихологичното познание. Психология на народите на В.Вундт. Масовата психология на Фройд. Теория за колективните представи на Дюркем.

Тема 3. Теорията „личност и култура“. Базова и модална личност. Култура, индивидуално поведение, личностни характеристики.

Тема 4. Етнос, нация, език. Гражданска и етническа нация. Национална принадлежност и гражданска включеност.

Тема 5. Патриотизъм или национализъм. Етническа идентичност, етноцентризъм. Религиозна принадлежност и нагласи към други общности.

Тема 6. Инкултурация и социализация. Развитие и запазване на етническата идентичност. Акултурация, интеграция, асимилация, маргинализация.

Тема 7. Развитие на междуетнически отношения. Връзка между вътрегруповите и междугрупови нагласи. Междуетнически конфликти.

Тема 8. Социални категоризации. Междуетнически стереотипи, предразсъдъци, дискриминация. Социални норми на приемане на дискриминацията в съвременното общество.

Тема 9. Кроскултурните изследвания в етнопсихологията. Методи и подходи на изследване.

Тема 10. Мултикултурализъм – психология на различието. Парадигма на разнообразието. Етнонационално разнообразие и приемането му в различните национални и етнически общности. Постомодерно общество

Тема 11. Специфика на изследователски методи и подходи в етнопсихологията.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Изпитната оценка се изгражда от три компонента:

- ❖ Тест, провеждан по време на семинарните занятия, обхващащ първата половина от лекционния материал;
- ❖ Втори тест, провеждан по време на семинарните занятия, обхващащ втората половина от лекционния материал;
- ❖ Писмен семестриален изпит върху конспекта.

Участието на студентите в семинарните часове с предварително подготвени кратки изложения по конкретна тема и участие в обсъжданията също се включва в общата оценка по предмета.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Вундт, В. Проблеми психологии народов, Санкт-Петербург, 2001
2. Коул, М. 1995. Социокултурна психология – наука за бъдещето. Изд. Дилек.
3. Градев, Д. 2005. Психология на масите. Изд. Наука и изкуство
4. Георгиев, Л. 1999. Критика на етно-националния рационализъм. София: Изд. на Софийски университет.
5. Георгиев, Л. 2003. Етно-културни рефлексии в психологическото познание /Годишник на СУ "Св. Климент Охридски", ФФ, книга "Психология", т. 96, С.
6. Димитров, И. 2010. Етнокултурна среда и психосоциално развитие. Унив. Издат-во „Св.Кл.Охридски“
7. Зографова, Й. 2003. Социалнопсихологическа перспектива в анализа и изследването на национализма. Списание на БАН, кн.2, 3-7.
8. Московичи /Ред./, Социална психология, 2006.
9. Стефаненко, Т. Этнопсихология, Москва, 1999
10. Стоянова, С. 2007. Метод на изследване на междуетнически контакти и нагласи. Благоевград.
11. Thibaut, J. & H. Kelley, (2004). The Social psychology of groups. NY.
12. Yack, B., 2012. Nationalism and the Moral Psychology of Community. Univ. Of Chicago Press.

PS 412

ЕТНОПСИХОЛОГИЯ

Лектор: Доц .д-р Йоланда Зографова

1. Предмет на етнопсихологията. Интердисциплинарното ѝ място и съседните науки. Психологическа антропология. Крос-културна психология. Emic и etic подходи.
2. История на развитието на етнопсихологичното познание. Психология на народите на В.Вундт. Масовата психология на Фройд. Теория за колективните представи на Дюркем.
3. Теорията „личност и култура“. Базова и модална личност. Култура, индивидуално поведение, личностни характеристики.
4. Етнос, нация, език. Гражданска и етническа нация. Национална принадлежност и гражданска включеност.
5. Патриотизъм или национализъм. Етническа идентичност, етноцентризъм. Религиозна принадлежност и нагласи към други общности.
6. Инкултурация и социализация. Развитие и запазване на етническата идентичност. Акултурация, интеграция , асимилация, маргинализация.
7. Развитие на междуетнически отношения. Връзка между вътрегруповите и междугрупови нагласи. Междуетнически конфликти.
8. Социални категоризации. Междуетнически стереотипи, предразсъдъци, дискриминация. Социални норми на приемане на дискриминацията в съвременното общество.
9. Кроскултурните изследвания в етнопсихологията. Методи и подходи на изследване.
10. Мултикултурализъм – психология на различието. Парадигма на разнообразието. Етнонационално разнообразие и приемането му в различните национални и етнически общности. Постомодерно общество
11. Специфика на изследователски методи и подходи в етнопсихологията.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Вундт, В. Проблеми психологии народов, Санкт-Петербург, 2001
2. Коул, М. 1995. Социокултурна психология – наука за бъдещето. Изд. Дилек.
3. Градев, Д. 2005. Психология на масите. Изд. Наука и изкуство
4. Георгиев, Л. 1999. Критика на етно-националния рационализъм. София: Изд. на Софийски университет.
5. Георгиев, Л. 2003. Етно-културнирефлексии в психологическото познание /Годишник на СУ "Св. Климент Охридски", ФФ, книга "Психология", т. 96, С.
6. Димитров, И. 2010. Етнокултурна среда и психосоциално развитие. Унив. Издат-во „Св.Кл.Охридски“
7. Зографова, Й. 2003. Социалнопсихологическа перспектива в анализа и изследването на национализма. Списание на БАН, кн.2, 3-7.
8. Московичи /Ред./, Социална психология, 2006.
9. Стефаненко, Т. Этнопсихология, Москва, 1999
10. Стоянова, С. 2007. Методина изследванена междуетнически контакти и нагласи. Благоевград.
11. Thibaut, J. & H. Kelley, (2004). The Social psychology of groups. NY.
12. Yack, B., 2012. Nationalism and the Moral Psychology of Community. Univ. Of Chicago Press.